

เรียนวิทยาศาสตร์โลกทั้งระบบ สนุกและได้ความรู้

อย่างที่เรารบกันดี ไม่ว่า
จะเป็นยุคใด ๆ นักเรียนส่วนใหญ่ เมื่อ
ได้ยินคำว่า “วิทยาศาสตร์” จะรู้สึกขมลูก
และทำหน้าสั่นไม่เข้าคายไม่ออกกับความยาก
ในการทำความเข้าใจและเรียนรู้วิทยาศาสตร์
แม้กระทั่งคุณครูเองก็คงจะรู้สึกหนักใจอยู่
ไม่น้อยที่จะต้องสรรหากลวิธีในการกระตุ้น
และเรียกร้องความสนใจใคร่รู้ใน
การเรียนวิทยาศาสตร์ของ
นักเรียน

ในปัจจุบัน การเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง
และเรียนรู้ด้วยตนเองโดยผ่านการปฏิบัติ โดยเฉพาะการเรียนรู้
วิทยาศาสตร์โลกทั้งระบบ ที่เน้นให้นักเรียนได้เรียนรู้ความเป็นมา
เป็นไปของธรรมชาติ เข้าใจความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ในธรรมชาติ
และสามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับธรรมชาติได้อย่างมีความสุขและยั่งยืน
นั้น เป็นการเรียนรู้ที่สำคัญเป็นอย่างยิ่งท่ามกลางการเปลี่ยนแปลง
ของสิ่งแวดล้อมที่กำลังเกิดเป็นปัญหามากขึ้น ซึ่งนักเรียนควรจะได้
สัมผัสกับธรรมชาติ และเรียนรู้จากธรรมชาติโดยตรง ดังนั้นใน
โรงเรียนที่มีความเป็นธรรมชาติ มีต้นไม้ ดิน แหล่งน้ำ ตัวอย่างเช่น
โรงเรียนในต่างจังหวัด จะเป็นโอกาสที่ดีที่นักเรียนได้เรียนรู้สัมผัสและ

เรียนรู้ธรรมชาติที่นักเรียนเห็นอยู่เป็นประจำทุกวัน รวมทั้งการเปลี่ยนแปลง
ที่เกิดขึ้นได้ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการสอนให้นักเรียนได้เรียนรู้และเข้าใจ
วิทยาศาสตร์โลกทั้งระบบโดยธรรมชาติที่ตนเอง ในทางกลับกัน บาง
โรงเรียนที่สภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยตึก และคอนกรีต ตัวอย่างเช่น
โรงเรียนที่อยู่ในเขตเมือง คุณครูก็ต้องหุ่มเทศความรู้ความสามารถใน
การสอนให้นักเรียนได้เรียนรู้และเข้าใจธรรมชาติซึ่งดูเหมือนจะเป็นสิ่ง
ไกลตัวนักเรียนมากยิ่งขึ้น ปัญหานี้นับว่าเป็นภาวะที่หนักหนาเอากการ
สำหรับคุณครูอยู่ไม่น้อย

โครงการ GLOBE สสวท. ที่เน้นให้นักเรียนเรียนรู้ธรรมชาติ
ได้เล็งเห็นและตระหนักถึงปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้น ดังนั้น จึงสรรหา
วิธีการเรียนการสอนและสื่อการเรียนรู้แบบใหม่ ๆ เพื่อให้นักเรียน
เรียนรู้และเข้าใจธรรมชาติได้ง่ายยิ่งขึ้น โดยใช้หนังสือการ์ตูนและ
การ์ตูนอะนิเมชัน (Animation) ซึ่งน่าจะกระตุ้นความสนใจและสามารถ
เข้าถึงนักเรียนได้ง่ายกว่าหนังสือเรียนปกติ นอกจากนี้นักเรียนจะได้
เรียนรู้ธรรมชาติแล้ว ยังสนุกกับการเรียนอีกด้วย

หนังสือการ์ตูนและการ์ตูนอะนิเมชันเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่
โครงการ GLOBE พัฒนาขึ้นมา มีทั้งหมด 7 เรื่อง ได้แก่ วันฝนพรำ
ผู้สำรวจดิน จู จู! ต้นไม้กำลังหลับ ทำไม่ร้อนอย่างนี้ สัตว์นี้อยู่ที่
ไหน มาทำแผนที่กันเถอะ และเมฆก็มีชื่ออะ ดังตัวอย่างหน้าปกหนังสือ
การ์ตูนและเรื่องย่อที่เก็บเอามาเล่าเป็นน้ำจิ้มกันก่อนนะคะ

เรื่องย่อ “ด้อยกับดีไม่ชอบฝน เพราะฝนทำให้ทั้งสองคนอดไปเล่นข้างนอกบ้าน
แต่ลุงต้อจะทำให้ทั้งสองคนเปลี่ยนใจ โดยลุงต้อได้พาหลานทั้งสองคนไปเที่ยว
ท่ามกลางสายฝน ซึ่งด้อยกับดีก็ได้พบกับประสบการณ์ที่ไม่เคยเจอมาก่อน...”

เรื่องย่อ “เช้าวันหนึ่งในฤดูร้อน คุณแม่พาน้องโบ๊ทและน้องโบว์ออกไปเดินเล่นข้าง
นอก แต่แล้วน้องโบว์ก็ไปพบกับต้นไม้ต้นหนึ่งที่ใบกำลังร่วงหมดต้น ด้วยความสงสัย
อยากรู้ว่าเกิดอะไรขึ้นกับต้นไม้นี้ คุณแม่จะช่วยให้น้องโบว์คลายความสงสัย
ได้หรือไม่ จากเหตุการณ์นี้ น้องโบว์และน้องโบ๊ทจะได้เรียนรู้อะไรบ้าง...”

เรื่องย่อ "วันนี้แก้วและชมพูได้ออกไปเดินเล่นและได้พบกับไส้เดือนที่บ้านคุณบำปาน จึงเกิดความสงสัยว่าไส้เดือนอาศัยอยู่ในดินได้อย่างไร ถ้าไม่มีดินแล้วพวกไส้เดือน จะอยู่ได้ไหม ประสบการณ์ในวันนี้ แก้วและชมพูจะได้เรียนรู้อะไรบ้าง..."

เรื่องย่อ "วันหนึ่ง ในช่วงปิดเทอมหน้าร้อน คุณลุงนิเวศ พา ก้อย ฟ้า และพีพี ไปเที่ยวสวนพฤกษศาสตร์แห่งหนึ่ง ก้อย ฟ้า และพีพี เดินดูพรรณไม้ในโดมกระจก จึงเกิดความสงสัยว่าทำไมเวลาอยู่ในโดมกระจกอากาศจึงร้อนกว่าตอนอยู่ข้างนอก ลุงนิเวศจะช่วยคลายความสงสัยของหลานๆ ได้อย่างไร จากเหตุการณ์นี้ ก้อย ฟ้า และพีพีจะได้เรียนรู้อะไรบ้าง..."

เรื่องย่อ "วันหยุดปิดเทอม คุณลุงจะพาหลาน ๆ ไปปิกนิกและนอนเต็นท์ที่ค้างคืนที่อุทยานแห่งชาติ ระหว่างการเดินทาง วุช ก้อย และฟ้า ได้เห็นสภาพแวดล้อมสองข้างทางที่แตกต่างกันออกไป การไปอุทยานครั้งนี้ วุช ก้อย และฟ้าจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งปกคลุมดินและถิ่นที่อยู่อาศัยของสัตว์ต่าง ๆ รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งปกคลุมดินกับลักษณะสภาพแวดล้อมในบริเวณดังกล่าว..."

เรื่องย่อ "สัปดาห์หน้าโรงเรียนของก้อย วุช และฟ้า จัดค่ายนักอนุรักษ์ธรรมชาติ ครูจรรยา จึงให้นักเรียนช่วยกันทำแผนที่แสดงตำแหน่งของฐานต่างๆ ในค่ายนักอนุรักษ์ธรรมชาติ เพื่อให้นักเรียนโรงเรียนอื่นๆ เดินทางไปร่วมกิจกรรมแต่ละฐานได้ ก้อย วุช และฟ้า จะมีวิธีการทำแผนที่อย่างไร เพื่อให้เพื่อนต่างโรงเรียนไม่หลงทาง..."

เรื่องย่อ "วันหนึ่งในช่วงปิดเทอมหน้าร้อน ขณะที่วุช ก้อย ฟ้า และพีพี นั่งทำการบ้านอยู่หลังบ้าน ก้อยสังเกตเห็นว่าในท้องฟ้ามีเมฆเยอะแยะมากมาย แต่เมฆเหล่านี้มาจากไหน เมฆลอยอยู่ในท้องฟ้าได้อย่างไร ทำไมเมฆจึงมีรูปร่างแตกต่างกัน และเมฆจะมีชื่อเรียกเหมือน ก้อยและฟ้าหรือไม่ วุชจะหาคำตอบให้ก้อยและฟ้าได้ไหมนะ..."

ปัจจุบัน หนังสือการ์ตูนและการ์ตูนอะนิเมชัน เรื่อง วันฝนพรำ ผู้สำรวจดิน และ จี จี! ต้นไม้กำลังหลับ ได้เผยแพร่ให้แก่โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ทั่วประเทศ ได้แก่ โรงเรียนขยายโอกาส และโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 28,997 โรงเรียน รวมทั้งโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จำนวน 200 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 29,197 โรงเรียน นอกจากนี้ สสวท. ยังมอบสื่อการเรียนการสอนดังกล่าวให้แก่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาของแต่ละจังหวัด สำหรับไว้เผยแพร่ให้แก่โรงเรียนที่สนใจ อีกจำนวน 178 ชุด ส่วนสื่อการเรียนการสอนอีก 4 เรื่อง

ได้แก่ ทำไม่ร้อนอย่างนี้ สัตว์ที่อยู่ที่ไหน มาทำแผนที่กันเถอะ และ เมฆก็มีชื่อนะ สสวท. จะเผยแพร่ให้แก่โรงเรียนภายในปีพ.ศ. 2552 นี้

ดังนั้นคุณครูท่านใดสนใจอยากได้สื่อการเรียนการสอนชุดนี้ไปใช้ในโรงเรียนสามารถติดต่อได้ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจำจังหวัดของตน หรือสอบถามเข้ามาได้ที่โครงการ GLOBE โดยผ่านทางเว็บไซต์ <http://globethailand.ipst.ac.th> โครงการ GLOBE หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคุณครูและนักเรียนจะมีความสุขกับการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมนะค่ะ